

Editör'den / From the Editor

Mesut DEMİR

Editör Kurulu Adına
For the Editorial Board

DEĞERLİ OKURLARIMIZ,

Ülkemiz ve dünyamızın Covid pandemisi ile önemli sınavlar verdiği bu zaman içinde akademik yayınların hız kesmeden devam etmesi ilim camiası açısından sevindirici bir gelişmedir. Bu açıdan biz de dergimizin ikinci sayısını yayımlamış olmanın bahtiyarlığı içindeyiz. Dergimizin bu sayısında arşiv ve tarih konularından oluşan 8 araştırma makalesi, 1 biyografi, 1 kitap tanıtımı ve 1 tanıtım yazısı bulunmaktadır. *Hazine-i Evrak Arşiv ve Tarih Araştırmaları Dergisi*'nin ikinci sayısında:

Recep Karacakaya ve İsmail Yücedağ'ın “*Birinci Dünya Savaşı'nın Son Yıllarında Milli Hazine-i Evrak Kurulması Girişimlerinin Tanin Gazetesindeki Yansımaları*” adlı makalelerinde Târîh-i Osmânî Encümeni'nin bir yandan Osmanlı arşiv vesikalarını tasnif etmeye çalışırken bir taraftan da tafsilatlı bir Osmanlı tarihi yazma düşüncesinin arşiv vesikalarının tamamıyla tasnifinden sonra gerçekleşebileceği yönündeki görüşleri destekleyen yazılarla birlikte gündeme gelen ve Milli Hazîne-i Evrâk kurulması ile ilgili *Tanin* gazetesinde neşredilen yazılar ele alınmıştır.

İlhan Gök'ün “*Diyarbakir Valisi Hüseyin Paşa-zade Sarı Mustafa Paşa'nın Hayatı ve Muhallefatı*” başlıklı makalesinde Sultan III. Ahmed'in (1703-1730) damadı ve Diyarbakir valisi iken Şark Seferi'nde şehit düşen Sarı Mustafa Paşa'nın hayatı ve muhallefatı hakkında bilgi verilmektedir.

Bilal Altan'ın “*Osmanlı Devleti'nde Kelek Taşımacılığından Kesitler ve Kelek Taşımacılığında Karşılaşılan Tehditler*” başlığını taşıyan makalesinde özellikle Dicle ve Fırat nehirlerinin geleneksel taşıma vasıtası olan keleklerin Osmanlı dönemindeki serencâmı incelenmiştir.

Eralp Yaşar Azap'ın “*1820-1823 Osmanlı-İran Savaşında Ortaya Çıkan Salgın ve Bu Salgının Savaşa Etkisi*” isimli makalesinde 1821 tarihinde Hindistan'da ortaya çıkıp Bağdat'tan Kafkasya'ya kadar yayılan salgın sırasında vuku bulan Osmanlı-İran savaşına etkisi anlatılmıştır.

Mustafa Tekbaş'ın “*Osmanlı Devleti'nin Son Döneminde Nasıra Şehri (1864-1917)*” isimli çalışmasında İslam ve Hristiyanlık tarihleri açısından önemli bir yere sahip

olan Nasıra şehrinin Osmanlı Devleti'nin son dönemindeki idarî, dinî ve sosyal durumu değerlendirilmiştir.

Ruveyda Okumuş'un "II. Abdülhamid Devrinde Yıldızı Parlayan Bir Devlet Adamı Reşid Mümtaz Paşa (1856-1928)" adlı makalesinde II. Abdülhamid döneminde Beyrut ve Hüdavendigâr valilikleri ile İstanbul şehreminliği görevlerinde bulunan, II. Meşrutiyet devrinde Sakız Adası'na sürgün edilen ve Damad Ferid Paşa Hükümetinde Dâhiliye nazırlığı yapmış olan Reşid Mümtaz Paşa'nın faaliyetleri ve kısa biyografisi ele alınmıştır.

Hassan Hazrati ve Farideh Soleiman'ın "İran Dışişleri Bakanlığı Arşiv Belgelerine Göre Atatürk Dönemi Türkiyesi'nde Harf ve Dil Devrimi (1925-1938)" isimli makalesinde Harf ve Dil inkılaplarının gerçekleştirildiği sırada Türkiye'de bulunan İranlı devlet adamlarının İran Dışişleri Bakanlığına gönderdiği mektuplar üzerinden bir değerlendirilmesi yapılmıştır.

Mustafa Özsaray'ın "Ahîliğin Nitelikleri ve Fütüvvet Anlayışıyla İlgisi" isimli makalesinde Osmanlı Devleti'nin kurulmasında ve gelişmesinde etkin olan Ahîliğin ortaya çıkışı, fütüvvet anlayışı ile ilgisi ve arşiv vesikalarına yansımaları ele alınmıştır.

Dergimizin Biyografi bölümünde Talip Mert'in "Tuğrakeş İsmail Hakkı Altunbezer'in Hayatı (1873-1946)" adlı yazısı ile Hattat İsmail Hakkı Bey'in hat talimi, hizmetleri ve meşhur celîlerinden örneklerin yer aldığı biyografisi Osmanlı'dan Cumhuriyete geçiş dönemi açısından ilgi çekici unsurları barındırmaktadır.

Kitabiyât kısmında, Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı tarafından yayımlanan *Osmanlı-Rus Antlaşmaları 1700-1834* adlı kitap Kemal Beydilli tarafından tanıtılmıştır.

Tanıtım / Değerlendirme'de ise, Umut Soysal'ın "Devlet Arşivleri Başkanlığı, Osmanlı Arşivi'nde Tasnifi Tamamlanan Yeni Defterler Üzerine Bir Değerlendirme Yeni Defterler / Yeni Ufuklar" isimli çalışmasında Osmanlı Arşivi'nde tasnifi tamamlanan defterlerin bir kısmı ile bu tasnif sırasında bulunan ve 1658 tarihinde Erdel kralı seçilen Ekoş Barçay ile yapılan anlaşma tanıtılmıştır.